

Дукхагга теркам бе пропагандистащарча балха

Партийни просвещение системне еча занятии идейни боарам пропаганда-
стий теоретически методически зна-
нешка хьажжа хул. Грозненски рай-
онска партийни организацие ухх тлех-
хьарча шерашка дика пропаганда-
сташта вшаагхьийтаб. Царех дукха-
гга барам лажерен юкьерен образо-
ванеш йолаш а дика балха оьит
йолаш а ба.

Пропагандистий теоретически зна-
нешка методически гозалаш дикхьеш
докка новьостал ду Нохч-Палгай
обком вшаагхьийтаб курсаша. Ухх
депарша мера районерча 106 пропа-
гандистах 60 сар хиннав цу курсаш-
ка.

Дикка новьостал ду пропаганди-
сташта ССРП райкомска семинара-
ша а. Цонхашта йоакхо ю райком
семинарашта доалдераш вшаагхьийтаб.
Семинарашта доал дещ ба ССРП рай-
кома секретарь нов. Коробова, рай-
сельхозинспекцие начальник нов. Си-
нов, ССРП райкома пропагандист нов.
Терлов. ССРП райкома просвещение
кабинета вшеушени нов. Шупикова,
иштира кхьбараш.

Бетта цхьаза хулаш йолча цу се-
минарашка теоретически лекцие а
еш, методически дешам а йоачу про-
пагандисташа.

Хара семинаре пропагандисташта
кхамал ду ССРП райкома секретаря
нн. Чадова, Коробова, Арсеева,
райкомска председатели нн. Дудни-
ка, цу заместители нн. Инарлева.

Цу дешо торо хулит пропаганди-
сташка занятиеш еча хана моттигерча
материалх пайда еча. Семинарашка
дикка моттиг далоаш методиках йол-
ча занятиеша. Цу занятиеша ухх тай-
пара лекцие еш: «Занятиеша гойтарча
нобехе пайда еча», «Пропаганди-
ста кхамал ду культурал», «Школаш-
ка, кружокашка, семинарашка парти
правительстван социализм дунен хал-
кьашта юкьерча гьулакх дола до-
кументаш йоачура опыта», «Пропа-
гандиста балха тла хушоженини
литературах пайда еча», иштира
кхьбараш.

Боккча пайданера гьулакх ба се-
минарашка вшаагхьийтаб пропа-
гандисташта шой балха оьиташ ю-
вар а вшани йовийтар а. Цьаболча
гозача пропагандисташта шой зан-
ятиеша оьиташ планаш а конспекташ
а еш пропагандистий семинарашка.
Декабрь бетта хиннача гьехьарча

семинаре, масала, шой балха оьит
юварам кхамалаш дик дикагга болча
пропагандисташа нн. Зубайраевас,
Кутевас, Потаповас, Тангевас, Кобы-
зевас.

Школаш, кружокш, семинарий
балхашта яча анализаша хьаже-
кхал пропагандистий семинараш яр
пайданера гьулакх хилар.

Политпросвещение болх тоабара
пайданера гьулакх да. Хаданза зия-
тешка а ухаш, партийни активистарча
болхашта дикагга йолча оьиташ йоачу
а из дайоржар а. Цу гьу-
лакха ССРП райкомска семинараш кру-
жокашка пайда еча.

Райкома викалш цхьан занятиеша
хинна ба йеш, массехк занятиеша
хул, барача тема йоачу анал-
лизаша аьча, цхьан занятиеша хилар
доалдераш дика гьулакхаш. Белта-
дестка тезаш да цу занятиеша ух-
раш дукхагга йолча хана пропаган-
стий семинарашка доалдераш хилар.

Семинарий совещаниеш аь на
йеш, кьаст-кьасташа, пропаганди-
сташта а новьостал ду райком.
Райкома болхотл саятешка хул,
консультацие ю, хьажамаш цу.

Пропагандисташта деш дола нов-
ьосталаша гьулакх а райком политпро-
свещение кабинет. Ухьаза да специ-
альни литература, стениш, района а
республика а экономика хьажамаш
йолча цифраш, дикагга болча пропа-
гандистий оьиташ юварам йолча матери-
алаш.

Цул совгга, цу кабинет докла-
ши лекцие еш, производствеш хьаже-
кхал дикагга вшаагхьийтар хул.
Цу занятиеша вшаагхьийтар хул.
Цу занятиеша вшаагхьийтар хул.
Цу занятиеша вшаагхьийтар хул.

Белтадестка тезаш да пропаган-
дисташта балха юкье кхоачамбо-
параш хилар. Партийни организацие
секретарш бериташ а бац дартла
пропагандисташта балха йоакхо
еш.

«Ханзарча хана еча партийни
пропагандиста» яча ССРП НК баца
соцал хьажамаш беса политпросве-
щение болх дикагга балха партийни ор-
ганизацие коммунистий силлаз де-
хьар да.

В. БЕЛЕЦКИЙ,
ССРП Грозненский райкома
пропаганды агитацие отдела
заведующий.

Сийлен цй яькххай

Дукха хана денз коммунисти-
чески кхьажамаша бригада аьч
сийлен цй яькххай гьовсам доал-
беш хьажамаша Шелковской района
Червонная-Узловая аьча станцера
коллектив.

Шоашта хьажамаша латта декла-
раш кхоачамшара новьосталаша кхе-
ра да лух шой балха план кхоа-
чаше а кхьажамаша овсарле лаже-
а лажьлар коммунист нов. Ермоленко
керте латтача бригада. Еггара хьал-
ха хиннача собрание шойла даг а
баьна бригада членаша оттадир
хара бетта-бетта дикагга кхьаже
а юкьерча школаш, техникумаша
заочно деша а.

Чоагга хушамаш хилар собрани-
хинначу тлехьагга. Хара болхотл
шоашта хьажамаша оттадир декла-
раш дика кхоачамшара.

Денгара-ли массаза доал произ-
водство электротехники телемехани-
кеи юкьхулар, хара болхотлун
кхетам лажьлар чоагга новьостал
даг партиорганизацие месткомш. Дика
новьостал ду царна хьажамаша
а. Хара кхьар шойла № 123
йолча юкьерча школа хьажамаша
уха а ухаш 5-6-чен кхьажамаша
заочно дешам балча бригада чле-
нашта нн. Кравченко, Терещенко,
Бурда, Никитенко, Пузикан
уроках тел. Цул совгга железнодо-
рожни техникум дешам ба нн. Ер-
моленко, Гайнудинов, Антонов, Ба-
санько, иштира кхьбараш а.

Социалистически аьче баьнача
бригада членаша бетта балха
итогаш юварам профсоюзни собраниеш
ю. Баь болх бунчал совгга, хьажамаш
вадарам кхамалаш ду собрание.
Цу джергача гьулакхаша торо ху-
лит коммунистически кхьажамаша
бригада аьч цй яькххай.

Хьанаре кхьаже цар

Дукха комсомольцам ба болх
беш Грозненска сотаьш мебель еча
фабрика. Шоашкара хьажамаш гой-
таш хул ухх массаза а. Коммунисти-
чески кхьажамаша бригада сийлен
цй партиорганизацие еггара хьалха
яькххай шифовиниш комсомольца Несте-
ренко Александр кхьажамаша бригада.

Цу бригаде болх беш аьч сар ва.
Белтадестка тезаш да цхьа барт
болхаш, бешам пар кхьажамаша. Дика
болх беш, тлехьажамаша новьостал
цеш ба ухх. Конвертор оьиташам
шарьеш ба мехариш. Шоаш ара-
хец продукция дикх хилар — из да
цар шоашта хьажамаша уьтуду
керттера деклар. Нагахьа сана
хьалха гьулаж оьиташам дукха ха
йоачу аьч аьчара тлехьагга марш
шарьеш хиннаеш, хьажамаша Несте-
ренко бригадара мехкара шьатарча ер-
ригаш а шарьеш. Из болх беш царех
цай тлехьажамаша шоашагга новьостал

Баст-каста станцера коллектив
воскресниш а еш, станцера тайп-
лайпара балхаш ду. Хьалха хьалха
лаьрхьа кхор юбасабача бригадам
ухиташ хинна болх хьажамаша пар шовш
бу. Ужамаш болхаш аьча даьла
лоаш массаваца болхотл.

Хьалха ухх болхаш де ухх а
телаш хьажамаша болхотл уьтуде
бешам, йоачу партиорганизацие секре-
тар нов. Москвитин. «Ханз цу тай-
пара болх тхьай биза бу оах».

Хьалха иттам болх сийлен маьла
повраш йолча станце. Цхьабакьда,
из се а да лажьлар коллектив.
Шойла бизаца 0,30 гектара тла новий
борп длаьйра бригада членаша.

Производствени нормаш тлехьажамаш
чашьар, общеобразовательни боар-
ам лажьлар, общественни балха
дика дакта лацарам коммунистически
кхьажамаша ударничий цйераш тех-
кай станце дежурнееш А. Линник, А.
Кузьмин, операторе М. Бран-
ченко, Е. Линник, стрелочник
К. Травин, Т. Морозов, Д. Сина-
ков, А. Сенин, иштира кхьбараш.

Чоагга кьовсам лажьлау станце-
ра хара болхотл общественни поря-
док тлехьажамаша. Пар даь моллагга
харпхьара гьулакх коллектив ший
собрание дувц. Иштира, кьарак а мен-
на вежа нов. Кравченко, Терещенко,
Бурда, Никитенко, Пузикан
уроках тел. Цул совгга железнодо-
рожни техникум дешам ба нн. Ер-
моленко, Гайнудинов, Антонов, Ба-
санько, иштира кхьбараш а.

Длаьхача 1960 шера дика кьажамаш
хьажамаша коммунистически
парти Советски правительстван ма-
шиннакхашта хьажамаша оттадир
деклараш дикх йолча хана а кхоа-
чашьар длаьла.

Я. ГРЕСЕР,
Шелковской райкома пропаган-
ды агитацие отдела заведующий.

СЕРДАЛО

2-й сарг. 5 январь, 1961 цу.

1961 шера йолча Российски Советски Федеративни Социалистически Республика Паччахьалкхен бюджета хьажьехьара Российски Советски Федеративни Социалистически Республика ЗАКОН

Российски Советски Федеративни Социалистически Рес-
публика Лажьхьарча Советска оьиташ бу:

Статья 1. РСФСР Министрий Советска тлаена 1961 шера йол-
ча РСФСР Паччахьалкхен бюджет РСФСР Лажьхьарча Со-
вета Бюджетни комитесе еьича правительстван (кертара ма-
нсий маьшгара) тланица хушамаш а цолаш, дохадаш рас-
ходаш 25.488.372 эзар сом хурдолаш чоагга.

Статья 2. 1961 шера йолча РСФСР Паччахьалкхен бюд-
жете лажьхьа паччахьалкхени кооперативни предприятеш-
ка а организациешка а хьажьагга дохадаш — оборота
тлара нелот, аьиташ тлара тала аьиташ, подоходни налог,
социалистически боарамгара йолча хьажьагга дохадаш — ерри-
таш а 22.907.411 эзар сом оттае.

Статья 3. 1961 шера йолча РСФСР Паччахьалкхен бюд-
жете лажьхьа халкьа боарам финансирани, аьиташ дола
йолча хана еча-йолча промышленность, гьитий индуст-
ри, еьича хьажамаша промышленность, юрта боарам, транспорт,
жилищно-коммунальни боарам, халкьа боарам хьажьагга от-
раслеш деглаболаш — йолча ерригаш расходаш 12.442.832
эзар сом оттае.

Статья 4. 1961 шера йолча РСФСР Паччахьалкхен бюд-
жете лажьхьа социальн-культурни гьулакхаша — массане юкье-
ра дешар дешах школаш, техникумаш, лажьхьарча де-
шара заведениш, йолча-толкама учреждениш, професси-
ональн-технически дешара заведениш, библиотекарша, клу-
баша, театрш, аьиташ дола, сериални культурни хьажамаш,
гьулакхаша; болнишамаш, берий аьиташ, санатореша,
унахьагга лажьхьагга финансирани культурни хьажамаша учрежде-
ниш; массане шьажамаш хьажьагга — аьча дертта а
11.498.982 эзар сом оттае.

Статья 5. 1961 шера йолча РСФСР Паччахьалкхен бюд-
жете лажьхьагга дола паччахьалкхен йолча органаш, пачча-
хьалкхен управление, суда органаш длаьра хьажьагга аьча
501.410 эзар сом оттае.

Статья 6. 1961 шера дохадаш а расходаш а йолча
РСФСР республикански бюджет 22.564.369 эзар сом а долаш
чоагга.

Статья 7. 1961 шера автономни республикаш паччахьал-
кхен бюджеташ, край, област, гордий Москваш Ленингра-
деш бюджеташ дохадашен расходашен дола дертта аьча
8.865.571 эзар сом а долаш оттае, цу дьакъе:

(эзараш сомаш)	
Башкирски Автономни Советски Социалисти- чески Республика	190.438
Бурятски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	53.069
Дагестански Автономни Советски Социалисти- чески Республика	77.138
Кабардино-Балкарски Автономни Советски Социалистически Республика	33.368
Калмычки Автономни Советски Социалисти- чески Республика	20.308
Карельски Автономни Советски Социалисти- чески Республика	61.110
Коми Автономни Советски Социалистически Республика	62.600
Марийски Автономни Советски Социалисти- чески Республика	49.567
Мордовски Автономни Советски Социалисти- чески Республика	57.444
Кыргыза-Хирий Автономни Советски Со- циалистически Республика	39.730
Татарски Автономни Советски Социалисти- чески Республика	176.123
Удмуртски Автономни Советски Социалисти- чески Республика	93.167
Нохч-Палгай Автономни Советски Социали- стически Республика	56.548
Чувашски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	64.105
Якутски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100.973
Алтайски край	158.497
Краснодарски край	204.308
Красноярски край	203.730
Приморски край	128.756
Ставропольски край	114.087
Хабаровски край	121.311
Амурски область	57.894
Архангельски область	110.580
Астрахански область	53.742
Белгородски область	56.664
Брянски область	76.985
Владимирски область	83.487
Вологодски область	86.494
Воронежски область	119.576
Горьковски область	207.779
Ивановски область	99.820

(эзараш сомаш)	
Иркутски область	151.482
Калининградски область	54.822
Калинински область	114.315
Калужски область	58.632
Камчатски область	46.490
Кемеровски область	177.694
Кировски область	116.604
Костромски область	64.159
Куйбышевски область	155.848
Кургански область	61.440
Курски область	75.336
Гор. Ленинград	495.715
Ленинградски область	98.594
Липецки область	60.866
Магадански область	68.113
Гор. Москва	1.038.155
Московски область	285.842
Мурмански область	94.696
Новгородски область	55.567
Новосибирски область	170.881
Омски область	128.364
Оренбургски область	103.367
Орловски область	58.948
Пензенски область	78.147
Пермски область	195.553
Псковски область	65.796
Ростовски область	180.247
Рязански область	83.076
Саратовски область	141.319
Сахалински область	94.654
Свердловски область	260.376
Смоленски область	73.003
Сталинградски область	141.250
Тамбовски область	78.360
Томски область	53.262
Тульски автономни область	26.465
Тульски область	115.436
Тюменски область	91.093
Ульяновски область	75.370
Челябински область	190.229
Читински область	70.207
Ярославски область	96.880

Статья 8. 1961 шера юкьхьарча йолчагга подоходни на-
логаша, баьча наьхьара йолчагга подоходни налогаша,
оборот тлара йолчагга налогаша, автономни республикаш
паччахьалкхен бюджеташа, край, област, гордий Мос-
кваш Ленинградеш бюджеташа оьиташ йолча отчислениш ухх
боараме чоагга:

Отчислений проценташ	
Автономни республикаш, край, област, гордий шерам	Проценташ
Башкирски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	70 80 15,7
Бурятски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 70 24,5
Дагестански Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 100 40,4
Кабардино-Балкарски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 100 27,2
Калмычки Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 100 100,0
Карельски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 50 22,8
Коми Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 40 15,5
Марийски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 100 39,7
Мордовски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 100 35,6
Кыргыза-Хирий Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 50 18,6
Татарски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 50 15,8
Удмуртски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 70 22,0
Нохч-Палгай Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 70 24,1
Чувашски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	100 100 38,4
Якутски Автономни Советски Социалистиче- ски Республика	— 100 100,0
Алтайски край	50 60 16,6
Краснодарски край	30 40 9,2

Красноярски край	100	55	16,8
Приморски край	100	50	20,0
Ставропольски край	50	40	14,9
Хабаровски край	100	80	18,1
Амурски область	100	80	25,0
Архангельски область	100	60	24,8
Астрахански область	100	80	19,8
Белгородски область	25	70	19,1
Брянски область	100	80	14,2
Владимирски область	100	50	9,5
Вологодски область	100	80	15,7
Воронежски область	50	70	8,3
Горьковски область	100	35	7,9
Ивановски область	100	50	11,2
Иркутски область	100	35	19,9
Калининградски область	100	60	19,8
Калинински область	50	50	5,4
Калужски область	100	60	20,1
Камчатски область	—	100	100,0
Кемеровски область	100	35	17,9
Кировски область	70	80	12,6
Костромски область	100	70	21,2
Куйбышевски область	100	40	12,3
Кургански область	50	100	16,7
Курски область	50	100	25,3
Гор. Ленинград	—	10	8,8
Ленинградски область	100	25	30,3
Липецки область	100	80	23,1
Магадански область	—	100	100,0
Гор. Москва	100	15	5,6
Московски область	100	40	9,7
Мурмански область	—	100	24,4
Новгородски область	100	60	17,2
Новосибирски область	100	60	15,7
Омски область	100	70	20,4
Оренбургски область	50	50	16,9
Орловски область	80	80	31,2
Пензенски область	100	80	8,3
Пермски область	100	45	14,2
Псковски область	100	100	27,4
Ростовски область	50	20	4,7
Рязански область	100	80	19,0
Саратовски область	60	30	13,7
Сахалински область	—	90	22,4
Свердловски область	100	30	10,3
Смоленски область	100	60	21,8
Сталинградски область	60	20	21,3
Тамбовски область	70	80	21,4
Томски область	100	70	16,5
Тульски автономни область	100	100	100,0
Тульски область	100	35	18,0
Тюменски область	70	80	29,6
Ульяновски область	100	60	28,5
Челябински область	100	35	13,8
Читински область	60	70	24,3
Ярославски область	100	40	10,8

Статья 9. Автономни республикаш паччахьалкхен бюд-
жеташа, край, област, гордий Москваш Ленинградеш бюд-
жеташа 1961 шера оьиташ йолча отчислениш чоагга:

- а) юкьхьарча наьхьара хьажьагга аьча — 100 %;
- б) хьажьагга хьажьагга аьча — 100 %;
- в) Саг йолчаггагга маьре баьнаеш, цхьаь, шьажамаш длаьла
болча СССР гражданишара йолчаггагга наьхьара хьажьагга
аьча — 100 %;
- г) 1961 шера 3 процент йолча кхаж боагга Паччахьал-
кхен цура эьам йовжараш хьажьаггагга аьча а 1961
шерагга аьчагга-хьажамаш лотерееш хьажьаггагга аьча
а — 25 %;
- д) кооператива а юкьхьара организацие хьажьаггагга
аьча а йолчаггагга подоходни наьхьара хьажьаггагга аьча
аьча — 100 %.

Статья 10. 1961 шера РСФСР халкьа боарам деглабола-
шара Паччахьалкхен плано оттадир балхаша финансиро-
вани йолчаггаггагга 1961 шера РСФСР республикански
бюджета аьчаггаггагга длаьла: Калмычки АССР пачча-
хьалкхен бюджета — 2.404 эзар сом, Якутски АССР пачча-
хьалкхен бюджета — 46.759 эзар сом, Магадански область

